

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

19.11.2020

Atzinums Nr. 4-03/21

Par Ikšķiles novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu

SIA “*Reģionālie projekti*” 2020. gada 19. oktobrī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Ikšķiles novada teritorijas plānojuma (turpmāk – Teritorijas plānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskata projektu sagatavoja SIA “*Reģionālie projekti*” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. pieci *prim* panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Likuma 23. pieci *prim* panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Teritorijas plānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Teritorijas plānojuma īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Vides pārskats ir izstrādāts, pamatojoties uz Biroja 2019. gada 15. februāra lēmumu Nr. 4/02¹. Saskaņā ar Vides pārskatu Teritorijas plānojuma mērķis ir veidot pamatu ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai novada teritorijas un tās resursu izmantošanai, izvērtēt novada teritorijas attīstībai esošo potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un

¹ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=9&year=2019>

ierobežojumus, radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei, radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai, veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu, saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti. Ar Teritorijas plānojuma īstenošanu būtiskākās paredzētās izmaiņas teritoriju izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas šādas:

- 1.2.1. Ar Teritorijas plānojumu paredzēts nodrošināt vienotus zonējuma principus un zonējuma apzīmējumus, kā arī vienotus Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN) visai novada teritorijai, kas atbilstu spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības plānošanā, t.sk. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) prasībām;
- 1.2.2. Ar plānošanas dokumentu tiek telpiski precizēta novada telpiskās attīstības perspektīva, ņemot vērā galvenos pamatnosacījumus novada apdzīvojuma struktūrā, kā arī pārskatītas (samazinātas un/vai precizētas) Ikšķiles pilsētas un novada ciemu robežas un noteikti nosacījumi dzīvojamās, publiskās un ražošanas apbūves veidošanai:
 - 1.2.2.1. Teritorijas plānojumā blīvi apdzīvoto vietu statuss ir saglabāts atbilstoši spēkā esošajam teritorijas plānojumam: Ikšķiles pilsētai un visiem novadā esošajiem ciemiem: Aizupes, Ceplīši, Dobelnieki, Kalnāji, Kancersili, Saulesdārzs, Tīnūži un Turkalne.
 - 1.2.2.2. Ar plānošanas dokumentu tiek pārskatītas Ikšķiles pilsētas robežas. Ar Teritorijas plānojumu tiek precizēta robeža gar Ikšķiles aizsargdambi, izslēdzot no pilsētas robežām daļu teritorijas, tāpat no pilsētas teritorijas izslēgta daļa Līvciema ielas zemes vienības, jo tai blakus esošās zemes vienības atrodas lauku teritorijā. Savukārt Ikšķiles pilsētas robežās iekļauts sūkņu stacijas pievadkanāls, kā arī pilsētas robežas paplašinātas Ogres virzienā, iekļaujot detālplānojuma *“Vēri”* teritoriju (apstiprināts 27.01.2010.), detālplānojuma *“Mežpūces”* teritoriju (19.09.2007), kā arī pašvaldības ceļa *“Kadiķi–Zaļkalni”* un *“Ceļš Elkšņu iela –autoceļš A6”* krustojumu ar valsts galveno autoceļu A6 un telpiski saistītās zemes vienības – Elkšņu moto trasi, rūpnieciskas izmantošanas zemes vienības un meža joslu gar valsts autoceļu. Priekšlikums pamatots ar nepieciešamību pārbūvēt minēto krustojumu, radot drošu un ērtu alternatīvu papildus esošajam pieslēgumam valsts galvenajam autoceļam A6 pilsētas centrālajā daļā.
 - 1.2.2.3. Jaunas teritorijas iekļautas ciemos Aizupes (ūdensobjekts, meža un lauksaimniecības teritorija) un Tīnūži (lauksaimniecības teritorija), kas veikts pēc zemes īpašnieku iesniegumiem ar šādu prasību.
 - 1.2.2.4. No Saulesdārza ciema robežām izslēgtas zemes vienības ziemeļu daļā, pamatojoties uz īpašnieka iesniegumā izteiktu priekšlikumu.
- 1.2.3. Ar plānošanas dokumentu tiek aktualizēta novadam nozīmīgu nozaru un jomu attīstība, t.sk. transports, uzņēmējdarbības un ražošanas teritorijas, pakalpojumu, publiskās un zaļās teritorijas, vides ilgtspēja, inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājums u.tml.
- 1.2.4. TIAN noteiktas gan vispārīgās prasības teritorijas izmantošanai visā Ikšķiles novada teritorijā, gan konkrēti nosacījumi atļautajai apbūvei un apbūves rādītājiem,

labiekārtojumam, saimnieciskajai darbībai katrā atsevišķā funkcionālā zonā vai apakšzonā, vai teritorijās ar īpašiem nosacījumiem. TIAN nosaka prasības teritorijas atļautajai izmantošanai, tostarp nosacījumus transporta infrastruktūrai, apbūvei, labiekārtojumam, vides risku samazināšanai, kultūras pieminekļu un dabas pieminekļu aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem.

- 1.2.5. Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā ir noteikts funkcionālais zonējums/apakšzonējums, teritorijas ar īpašiem noteikumiem, apgrūtinātās teritorijas un aprobežojumi;
- 1.2.6. Teritorijas plānojuma TIAN noteiktas 11 funkcionālās zonas, atsevišķos gadījumos tās indeksējot, kā arī noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem:
 - 1.2.6.1. *Savrupmāju apbūves teritoriju (DzS)* funkcionālā zona ir noteikta, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve. *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS)* plānotas Ikšķiles pilsētā un visos ciemos, aizvietojot spēkā esošajā Teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonu – *Mazstāvu dzīvojamā apbūve (DzM)*. *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS1)*, kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve savrupam dzīvesveidam, ir noteiktas Ikšķiles pilsētā un Dobelniekos ar mežu klātās zemes vienībās. *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS2)* ir funkcionālā zona Ikšķiles pilsētā teritorijā starp Daugavu un Līvcieņa un Rīgas ielām (minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība – 2400 m²). *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3)* ir funkcionālā zona Tīnūžos un Dobelniekos (minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība – 1200 m²). *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS4)* ir funkcionālā zona Dobelnieku ciemā un Saules dārza ciemā (minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība – 1200 m²).
 - 1.2.6.2. *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM)* galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve, daudzdzīvokļu māju apbūve un rindu māju apbūve līdz trijiem stāviem. Tās noteiktas Ikšķiles pilsētā, Ceplīšos, Aizupēs un Tīnūžos atbilstoši esošai daudzdzīvokļu apbūvei (jāierīko pieslēgumus centralizētai ūdensapgādes sistēmai un centralizētai kanalizācijas sistēmai). *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM1)* ir funkcionālā zona ar apbūvi līdz diviem stāviem Ikšķiles pilsētā (starp Daugavu un Līvcieņa un Rīgas ielām).
 - 1.2.6.3. *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD)* netiek noteiktas.
 - 1.2.6.4. *Publiskās apbūves teritoriju (P)* funkcionālā zona ir noteikta, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu. Teritorijas plānojumā tās ir noteiktas vietās, kuras jau vēsturiski veidojušās par publiskās apbūves teritorijām. *Publiskās apbūves teritorijā (P)* minimālā jaunveidojamās zemes vienības platība Ikšķiles pilsētā – 1200 m², Tīnūžos, Dobelniekos, Turkalnē, Saules dārzā – 2400 m², Aizupēs, Kancersilā – 1500 m², Ceplīšos, Kalnājos – 1200 m² un lauku teritorijā – 2 ha. *Publiskās apbūves teritorija (P1)* ir noteikta, lai nodrošinātu reliģisko organizāciju ēku apbūvei un objektu izvietojumu. *Publiskās apbūves teritorija (P2)* noteikta Ikšķiles pilsētas daļā, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir nekomerciāla publiska rakstura iestāžu un objektu apbūve, tā ietver lokālplānojuma “*Lībiešu parks*” teritoriju. *Publiskās apbūves teritorija (P3)* noteikta, lai nodrošinātu teritorijā daudzfunkcionāla sporta un atpūtas centra izvietojumu, tā ietver lokālplānojuma “*Kraujas iela 6*” teritoriju. *Publiskās apbūves teritorija (P4)* noteikta sporta ēku un būvju apbūvei, izglītības un zinātnes iestāžu apbūvei, tā aptver lokālplānojuma “*Skolas iela 2*” teritoriju. *Publiskās apbūves teritorija (P5)* ir

noteikta, lai nodrošinātu komerciālu objektu izvietojumu pie autoceļiem. *Publiskās apbūves teritorija (P6)* ir noteikta Aizupēs, lai nodrošinātu komerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu. *Publiskās apbūves teritorija (P7)* noteikta, lai nodrošinātu komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, tā noteikta esošai rekreācijas zemes vienībai dabas parka “*Ogres Zilie kalni*” teritorijā pie Dubkalnu karjera.

- 1.2.6.5. *Jauktas centra apbūves teritorija (JC)* ir noteikta Ikšķiles pilsētas daļā starp dzelzceļa līniju un valsts galveno autoceļu A6. *Jauktas centra apbūves teritorija (JC1)* ir noteikta Ikšķiles pilsētā (pilsētas daļai uz ziemeļiem no dzelzceļa līnijas), kur vēsturiski izveidojies plašs jauktas izmantošanas spektrs un ko izmanto par pilsētas centru. *Jauktas centra apbūves teritorija (JC2)* ir noteikta Ikšķiles pilsētā, kur vēsturiski izveidojies un ko plānots attīstīt par jauktas apbūves centru. *Jauktas centra apbūves teritorija (JC3)* ir noteikta Dobelnieku ciemā, bet *Jauktas centra apbūves teritorija (JC4)* – Tīnūžu ciemā, kur vēsturiski izveidojies plašs jauktas izmantošanas spektrs. *Jauktas centra apbūves teritorija (JC5)* ir noteikta Ikšķiles pilsētā, teritorijai, ko izmanto par pilsētas centru, iekļaujot esošo lielveikala teritoriju.
- 1.2.6.6. *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)* ir noteiktas teritorijām, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Zonējumā netiek pieļauta smagās rūpniecības uzņēmumu apbūve. Zonējumā izmantošanas veids var būt vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), kas neveic piesārņojošas darbības vai 1. grupas, vai 2. grupas vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves darbību veidi saskaņā ar TIAN 7. pielikumu. Teritorijas plānojumā noteiktas esošas rūpnieciskas izmantošanas teritorijas Ikšķiles ziemeļu un austrumu daļās, zemes vienība Tīnūžos un esoši rūpnieciski objekti lauku teritorijā. Atsevišķām zemes vienībām zonējums mainīts uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)*, atbalstot īpašnieka iesniegumā izteiktu priekšlikumu par plānoto zemes vienības izmantošanu. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1)* ir noteikta šķiroto atkritumu savākšanas laukuma darbībai un vieglās rūpniecības apbūves uzņēmumu apbūvei (zonā iekļauts šķiroto atkritumu pieņemšanas laukums un daļa Elkšņu rūpnieciskās apbūves zonas).
- 1.2.6.7. *Transporta infrastruktūras teritorijas (TR)* ir noteiktas, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru un tās attīstībai nepieciešamās teritorijas. Teritorijas plānojumā tiek noteiktas un grafiski attēlotas transporta teritorijas ar īpašiem noteikumiem, tostarp *Ikšķiles lidlauka ietekmes zona (TIN14)*, *(TIN15)*, *(TIN16)*, *(TIN17)*, *(TIN18)* un *(TIN19)*, kā arī *15 km zonas ap Ikšķiles lidlauku un Lielvārdes lidlauku (TIN111)* un *5 km zona ap Ikšķiles lidlauku (TIN112)*. *Nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN71)* noteikta valsts autoceļu attīstībai nepieciešamajai teritorijai – autoceļa projekta E22 posma Kranciems – Slāvu aplis (Austrumu ievads Rīgā) būvniecībai rezervētajai teritorijai Ikšķiles novadā, bet *TIN73 – plānotais sliežu ceļa savienojums uz dzelzceļa parku* (intermodālo kravu pārkraušanas termināli) Salaspils novada teritorijā. Dzelzceļa parks tiks izvietots paralēli dzelzceļa līnijai Rīga – Krustpils un tā neliela daļa (1,7 ha) paralēli esošajai dzelzceļa līnijai iekļausies Ikšķiles novada teritorijā. Teritorijas plānojuma ietvaros izstrādāts *Transporta attīstības vispārīgs plāns*, kurā sniegts Ikšķiles pilsētas transporta infrastruktūras un mobilitātes raksturojums, kā arī priekšlikumi satiksmes infrastruktūras un organizācijas attīstībai, velosatiksmes un gājēju infrastruktūras uzlabošanai. Teritorijas plānojuma TIAN *Vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN72)* noteikti perspektīvie

pašvaldības ceļi, ielas un ceļa vai ielas savienojuma punkti. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā sagatavoti pieci varianti Elkšņu krustojuma (bīstama krustojuma) uzlabošanai.

- 1.2.6.8. *Tehniskās apbūves teritoriju (TA)* galvenais izmantošanas veids ir inženiertehniskās apgādes objektu apbūve. Teritorijas plānojumā iekļautas visas esošās un plānotās maģistrālo inženierbūvju un tehniskās infrastruktūras teritorijas pilsētā un ciemos.
- 1.2.6.9. *Dabas un apstādījumu teritorijas (DA)* ir noteiktas Ikšķiles pilsētā, kur apbūve nav primārā izmantošana. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA1)* ir izveidota pludmalei Ikšķiles pilsētā. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA2)* ir noteikta Ikšķiles pilsētā sporta un aktīvās atpūtas vietām, mežaparkam, ietverot arī publiski pieejamus pagalmus. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)* ir funkcionālā zona mierīgai atpūtai izmantojamām teritorijām. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA4)* ir funkcionālā zona, kas paredzēta kapsētu uzturēšanai. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA5)* ir funkcionālā zona, kas noteikta kā zaļā zona Ikšķiles pilsētā gar valsts galveno autoceļu un gar dzelzceļu. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA6)* ir noteikta, lai nodrošinātu kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA7)* ir noteikta, lai nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu, nodrošinot kultūrvēsturisko vērtību un ainavas aizsardzību.
- 1.2.6.10. *Mežu teritorijas (M)* ir noteiktas, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai. *Mežu teritorijas (M1)* noteiktas Ikšķiles pilsētas un ciemu teritorijās. *Mežu teritorijas (M2)* noteikta plānotā golfa laukuma izbūvei mežā pie Aizupēm.
- 1.2.6.11. *Lauksaimniecības teritorija (L)* noteikta, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Kā papildizmantošana ir iespējama cita starpā arī vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve un derīgo izrakteņu ieguve. Savukārt *Lauksaimniecības teritorija (L1)* ir noteikta neapbūvētām teritorijām Ikšķiles pilsētas ziemeļu daļā.
- 1.2.6.12. *Ūdeņu teritorija (Ū)* ir noteikta, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.
- 1.2.6.13. Teritorijas plānojumā noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem: 1) *Teritorija, kur veic kompleksu meliorācijas sistēmas būvniecību un pārkārtošanu (TIN11)*, 2) *Teritorija, kur apbūve atļauta pēc Daugavas ūdenskrātuves applūduma riska novēršanas (TIN12)*, 3) *Teritorija, kur ir spēkā zemes dzīļu izmantošanas licence derīgo izrakteņu ieguvei (TIN13)*, 4) *Centralizētās ūdenssaimniecības pakalpojumu teritorija (TIN110)*, 5) *Vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorija (TIN113)*, 6) *Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums (TIN31)*, 7) *Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums (TIN32)*, 8) *Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4)* un 9) *Ainaviski vērtīga teritorija "Daugavas krasta ainava" (TIN5)*, kā arī minētās ar transporta infrastruktūras attīstību saistītās teritorijas ar īpašiem noteikumiem.

1.3. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:

- 1.3.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un

iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu;

- 1.3.2. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam kā alternatīva plānošanas dokumentam – Ikšķiles novada teritorijas plānojumam ir “0” alternatīva, saglabājot spēkā esošo Ikšķiles novada teritorijas plānojumu. Tomēr Teritorijas plānojuma redakcijas 1.0 izstrādes laikā tika apspriesti un analizēti dažādi risinājumi/attīstības scenāriji jeb alternatīvas. Nozīmīgākās attīstības alternatīvas Izstrādātājas vērtējumā tika apskatītas saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvei, *Lauksaimniecības teritorijām (L)*, *Rūpniecības apbūves teritorijām (R)*, *Jauktas centra apbūves teritorijām (JC)* un transporta infrastruktūras risinājumiem Elkšņu krustojumā:
 - 1.3.2.1. *Derīgo izrakteņu ieguvei 1. alternatīvā* netika noteikti ierobežojumi attālumiem no objektiem, bet tika uzskaitītas zonas, kur atļauta derīgo izrakteņu ieguve (to atļaujot tikai ar detālplānojuma izstrādi vai tikai ar publisko apspriešanu). Savukārt *2. alternatīvā* tika izvērtēti iespējamie ierobežojošie noteikumi un esošā TIAN redakcijā noteikts kādās zonās un ar kādiem attālumiem (ierobežojošiem) pieļaujama ieguve. Izvēlēta 2. alternatīva, jo papildus ietekmes mazināšanai uz apkārtējām teritorijām noteikti minimālie attālumi no derīgo izrakteņu ieguves vietām līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, dabas teritorijām un objektiem.
 - 1.3.2.2. *Lauksaimniecības teritorijām (L) 1. alternatīvā* paredzēja, ka lauksaimniecības teritorijās iespējamās ietekmes radošie objekti tiktu atļauti visur bez publiskās apspriešanas. *2. alternatīvā* noteikts, ka lauksaimniecības zonās vairāku iespējamās ietekmes radošu objektu izvietošana atļauta bez publiskās apspriešanas, ja izpilda konkrētus kritērijus (attālumus), citos gadījumos tikai ar publisko apspriešanu. Izvēlēta 2. alternatīva, lai iedzīvotājiem būtu iespēja tikt informētiem par potenciāli vidi ietekmējošiem objektiem un sniegt savu vērtējumu, priekšlikumus un iebildumus.
 - 1.3.2.3. *Rūpnieciskās apbūves teritorijām (R) 1. alternatīvā* paredzēja negrupēt atļauto izmantošanu pa ražošanas veidiem. *2. alternatīvā Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R)* nosaka atļautās izmantošanas atbilstoši piesārņojošajām darbībām (vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves darbību veidiem tiek noteiktas kategorijas), TIAN sagatavojot atsevišķu pielikumu, vienlaicīgi – aizliedzot smagās ražošanas objektu izveidi. Izvēlēta 2. alternatīva – sadalot vieglās rūpniecības uzņēmumus pa kategorijām pēc to darbības veida un, vadoties pēc tā, TIAN zonās nosakot, kur attiecīgās kategorijas ražošanas uzņēmuma apbūve atļauta.
 - 1.3.2.4. *Jauktas centra apbūves teritorijām (JC) 1. alternatīvā* paredzēja, ka tās Ikšķiles novadā netiks noteiktas (kā tas ir spēkā esošajā Ikšķiles novada teritorijas plānojumā). *2. alternatīvā* paredz izdalīt *Jauktas centra apbūves teritorijas (JC)* un apakšzonas ar vai bez vieglās ražošanas un citiem atšķirīgiem noteikumiem, ņemot vērā to novietojumu un esošo izmantošanu. Izvēlēta 2. alternatīva, jo vairākās Ikšķiles pilsētas un ciemu teritorijās vēsturiski veidojusies jaukta tipa apbūve un teritorijas izmantošana. TIAN noteiktas atsevišķas prasības atkarībā no izdalītās apakšzonas.
 - 1.3.2.5. *Transporta vispārīgajā plānā Elkšņu krustojumam* tiek piedāvātas četras risinājumu alternatīvas. Par potenciāli labākajiem risinājumiem tiek uzskatīti divi varianti: 1.variants – krustojumu aprīkojot ar luksoforiem vai 3.variants – izbūvējot divlīmeņu mezglu, tādējādi nodrošinot autobraucēju un gājēju drošību.

1.3.3. Birojs pozitīvi vērtē to, ka Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā ir apsvērti dažādi iespējamie novada turpmākās attīstības scenāriji, tomēr, lai arī Vides pārskatā šīs alternatīvas norādītas, nav veikts alternatīvu ietekmes uz vidi salīdzinājums, pamatojot izvēlēto variantu. SIVN veikšanas uzdevums un jēga ir apsvērt, ar kādiem alternatīviem risinājumiem iespējams sasniegt plānošanas dokumentu izstrādes mērķus, ņemot vērā arī vides apsvērumus. Iespējams, izvēlētie risinājumi (alternatīvas) plānošanas dokumenta izstrādātāja vērtējumā vislabāk pamato attīstības mērķu sasniegšanu, tomēr arī šādā gadījumā – Vides pārskata 9. nodaļā tie jānovērtē un jāsalīdzina arī no vides viedokļa, izskaidrojot lēmumu pieņemšanas procesu, ņemot vērā katra potenciālā scenārija iespējamo ietekmi uz vidi. Šāds salīdzinājumā balstīts pamatojums nepieciešams galvenajiem plānošanas risinājumiem jeb izvēlēm novada attīstībai un vides jautājumu pārvaldībai, piemēram, pamatojot izvēli nosacījumu izvēlei attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguvu, ražošanas, lauksaimniecības un jauktas centra apbūves teritorijām. Birojs norāda, ka plānošanas dokumenta īstenošanas alternatīvu vērtējums ir neatņemama SIVN sastāvdaļa, tomēr konkrētajā gadījumā Vides pārskatā sniegts vērtējums tikai par jau izvēlēto Teritorijas plānojuma turpmākās attīstības modeli/alternatīvu. Šis trūkums Vides pārskatā jānovērš.

2. Esošais vides stāvoklis, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskata sagatavošanā izmantoti elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, tostarp VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) informācija, pētījumi, kā arī dažādi publicēti materiāli, Ikšķiles novada pašvaldības attīstības plānošanas un pašvaldības rīcībā esoši dati par vides stāvokli novadā.

2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumenta teritorijas raksturojums, sniegts apkopojums par apdzīvojuma struktūru, iekļauta vispārīga informācija par vides aspektiem un dabas resursiem, kā arī par antropogēnās slodzes ietekmi.

2.3. Rezumējoši, – galvenajos ietekmes aspektos – secināms, ka:

2.3.1. Administratīvo teritoriju Ikšķiles novadā veido divas teritoriālās vienības – Ikšķiles pilsēta (novada administratīvais centrs) un Tīnūžu pagasts. Novads robežojas ar Ogres, Ropažu, Salaspils, Ķeguma un Ķekavas novadiem. Novada teritorija atrodas abpus valsts galvenajam autoceļam A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki).

2.3.2. Novadā dominē meža zemes – 47% un lauksaimniecības zemes – 32%. Ūdensobjektu zemes aizņem 6% no novada teritorijas.

2.3.3. Novada atrašanās galvaspilsētas tiešā tuvumā un transporta infrastruktūras nodrošinājums (valsts galvenais autoceļš un dzelzceļš) sekmējis uzņēmējdarbības attīstību, tostarp arī derīgo izrakteņu ieguvu.

2.3.4. Nepārtraukts gaisa kvalitātes monitorings Ikšķiles novadā netiek veikts, jo nav izvietota atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa stacija. Tuvākās stacijas ir Rīgā (stacija “*Rīga – Ķengarags*”) un Skrīveros (stacija “*Skrīveri*”). Lielākais izmešu daudzums novadā tiek novadīts vidē no sadedzināšanas iekārtām, kas tiek izmantotas specifiskiem ražošanas procesiem. Centralizētā siltumapgāde Ikšķiles novadā tiek nodrošināta tikai Ikšķiles pilsētā, ciemos nav izveidotas centralizētās siltumapgādes sistēmas un siltumenerģija tiek ražota lokāli (individuālās apkures iekārtās), t. i. novadā ir daudz mazu stacionāro siltumapgādes avotu, kas ir neregistrēti punktveida gaisa piesārņojuma avoti.

2.3.5. Būtiskākie trokšņa avoti Ikšķiles novadā ir valsts nozīmes autoceļš A6, reģionālais

autoceļš P80 un dzelzceļš. Autoceļš A6 šķērso novada dienvidu daļu, lauksaimniecības un meža zemes, Ikšķiles pilsētu un tā tuvumā atrodas arī Saulesdārza ciems. Trokšņa ietekmes zona veidojas galvenokārt uz mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām un atsevišķās vietās publiskās apbūves teritorijām, kas atrodas autoceļa tuvumā (dienas, vakara un nakts trokšņa rādītāji pārsniedz robežlielumus Saulesdārza dienviddaļā, Ikšķiles pilsētas centrālajā daļā un Ādamlauka dienviddaļā).² Trokšņa līmeņa ietekmes mazināšanos no autoceļa A6 veicina reģionālā autoceļa P80 izbūve, kas lielākoties nešķērso blīvi apdzīvotas vietas, bet trokšņa līmenis ir pieaudzis novada ziemeļu daļā, t. sk. Tīnūžos. Trokšņa līmeni novadā ietekmē arī dzelzceļš, kas šķērso novada dienvidu daļu, t. sk. apdzīvotās vietas – Ikšķili (ziemeļu robežu), Saulesdārzu (gar dienvidu robežu), Jaunikšķili (gar dienvidu robežu) un Ādamlauku (ziemeļu robežu).

- 2.3.6. Novada ūdens resursi ietilpst Daugavas upju baseina apgabalā. Lielākas ūdensteces novadā ir Daugava (tek gar novada robežu) un Mazā Jugla, bet lielākās ūdenstilpes – Selēku ezers, Mežezers un Dubkalnu grantskarjera ūdenskrātuve. Publiskās upes ir Daugava un Mazā Jugla.³ Par prioritāro karpveidīgo zivju ūdeņiem Ikšķiles novada teritorijā noteikta Daugava un Mazā Jugla (no Dobelniekiem līdz Juglas ezeram)⁴. Ūdensobjektiem, kuri atrodas Ikšķiles novadā, ir *vidēja* vai *slikta* ekoloģiskās kvalitātes klase un *slikta* ķīmiskā kvalitāte. Daugava (D413SP) ir riska ūdensobjekts, kuru ietekmē punktveida piesārņojums, izkliedētais piesārņojums un hidromorfoloģiskie pārveidojumi, savukārt Ogrī (D416) un Mazo Juglu (D410) ietekmē hidromorfoloģiskie pārveidojumi.⁵
- 2.3.7. Ikšķiles novadā nav noteiktas oficiālas peldvietas, bet neoficiālajās peldvietās (Dubkalnu karjers, Mazā Jugla Tīnūžos (Jāņkrasti), Selēku ezers (“*Meža Selēkas*”) un Daugavas pludmale (Ikšķile, Rīgas iela 20)) tiek veikts pašvaldības apmaksāts regulārs monitorings par peldvietu ūdens kvalitāti. 2019. gadā visās iepriekš minētajās peldvietās bija atļauts peldēties.⁶ Ikšķiles pilsētā, Rīgas ielā 20 pie Daugavas ir iekārtota labiekārtota pludmales vieta (pieejama auto stāvvietas, pārvietojamās tualetes, pārgērbšanās kabīne, bērnu rotaļu laukums un kafejnīca/veikals), bet Zemturu ielas galā, Ikšķilē ir izveidota laivu piestātne.⁷
- 2.3.8. Ikšķiles novadā atrodas trīs pazemes saldūdens atradnes: “*Ikšķile*” (Ikšķiles pilsētā), “*Ogres Zilie kalni*” (Tīnūžu pagastā – šobrīd netiek izmantota) un “*Ogre (Trikotāžas kombināts)*” (Tīnūžu pagastā un Ogres pilsētā – tiek izmantota Ogres pilsētas centralizētajai ūdensapgādei).⁸
- 2.3.9. Ikšķiles novada administratīvajā teritorijā ietilpst viena īpaši aizsargājamā dabas teritorija (turpmāk – ĪADT), arī Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija *Natura 2000* – dabas parks “*Ogres Zilie kalni*”, kas atrodas Tīnūžu pagastā. Dabas parkam nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, bet ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns (2011. – 2021. gadam).⁹ Ikšķiles pilsētā ir ierīkoti un labiekārtoti vairāki parki un skvēri, kas kalpo kā publiski labiekārtotas ārtelpas teritorijas atpūtai un kultūras pasākumiem.

² VAS “*Latvijas valsts ceļi*”, “*Trokšņi*”, trokšņu kartes 2017.g., A6.

³ Civillikuma 1. Pielikums.

⁴ Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumi Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”.

⁵ LVGMC, 2019.

⁶ Veselības inspekcija, peldūdens monitorings, Ikšķiles novada neoficiālo peldvietu ūdens kvalitāte, <http://www.vi.gov.lv/>.

⁷ Ikšķiles novada atīstības programma 2019. – 2025. gadam. Pašreizējās situācijas raksturojums. 2019.g.

⁸ Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, LVGMC, www.meteo.lv

⁹ Datu avots: <http://ozols.daba.gov.lv/pub/> Dabas datu pārvaldības sistēma “OZOLS”

- 2.3.10. Ikšķiles novadā atrodas 11 nekustamie kultūras pieminekļi, kas iekļauti spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, no tiem – 5 arheoloģijas, 5 arhitektūras un 1 vēsturiska notikuma vieta. Jaunajā Teritorijas plānojumā TIAN noteiktas *Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4)* un nosacījumi to aizsardzībai un apsaimniekošanai, kā arī tās attēlotas Grafiskajā daļā.
- 2.3.11. Ikšķiles novada teritorijā neatrodas objekti, kuri pakļauti Ministru kabineta 2016. gada 1. marta noteikumiem Nr. 131 “*Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi*” prasībām. Novadu šķērso nacionālās nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta riska teritorija – valsts nozīmes autoceļš A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) un stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnija – Indra – Daugavpils – Krustpils – Rīga.
- 2.3.12. Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi Ikšķiles novadā tiek nodrošināti Ikšķiles pilsētā un Tīnūžu pagasta Tīnūžu ciemā. Ikšķiles novadā atrodas 107 urbumi, no tiem Ikšķiles pilsētā atrodas 16 urbumi (septiņi darbojas, četri aiztamponēti, divus neizmanto un trīs urbumu statuss nav zināms). Tīnūžu pagastā atrodas 91 urbums, no tiem 21 urbums darbojas, viens nedarbojas un viens urbums ir rezervē, aiztamponēti pieci urbumi, neizmanto divus urbumus, piemesti divi urbumi, bet 58 urbumu statuss nav zināms¹⁰.
- 2.3.13. Centralizētās notekūdeņu savākšanas pakalpojumi Ikšķiles novadā tiek nodrošināti Ikšķiles pilsētā un Tīnūžu pagasta Tīnūžu ciemā. Ikšķiles pilsētā pēdējos gados vērojama vidē novadīto notekūdeņu apjoma pieaugšana, kas saistīts ar iedzīvotāju skaita pieaugumu, tomēr, salīdzinot pēdējo piecu gadu datus, novērojama tendence samazināties paliekošā piesārņojuma apjomam.¹¹ Centralizēto notekūdeņu savākšanas sistēmu attīrīšanas iekārtu attīrītie notekūdeņi Ikšķiles novadā tiek novadīti Mazajā Juglā, kuras ekoloģiskā kvalitāte novērtēta kā *slikta*.¹²
- 2.3.14. Pašvaldībā savākto nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms pēdējos trīs gados pieaudzis, kas skaidrots arī ar iedzīvotāju skaita palielināšanos un uzlaboto savākto atkritumu uzskaites sistēmu. Ikšķiles novadā ir nodrošinātas atkritumu šķirošanas iespējas, ir izveidots šķirotu atkritumu savākšanas laukums, kā arī divi šķirošanas konteineru punkti Tīnūžos un 14 šķirošanas konteineru punkti Ikšķiles pilsētā.
- 2.3.15. Ikšķiles novadā 11 uzņēmumiem izsniegtas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas. Piesārņojošo darbību veicēji, veicot savu darbību laika periodā no 2015. gada līdz 2018. gadam, nav pārsnieguši emisiju limitus.¹³
- 2.3.16. Ikšķiles novada teritorijā reģistrētas trīs piesārņotas vietas, astoņas potenciāli piesārņotas vietas un viena vieta nav piesārņota (apzināta vai pilnībā attīrīta vieta)¹⁴. Piesārņotās vietas novadā ir SIA “*OVI*” DUS, Ikšķiles pilsētā un SIA “*Šleins*” DUS Tīnūžu pagastā (tika konstatēti naftas produkti gruntsūdenī), kā arī Tīnūžu pagasta Luņģos (bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve “*Luņģe*” – tika konstatēts gruntsūdens piesārņojums).
- 2.3.17. Plūdu risku novada teritorijā var radīt Daugavas hidroelektrostacijas (turpmāk – HES) kaskāde gruntsūdeņu celšanās rezultātā. Ķeguma HES dambja pārrāvuma gadījumā var tikt daļēji appludinātas Ogres un Ikšķiles pilsētas.¹⁵ Nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju sarakstā iekļauta Mazās Juglas upes apkārtnē, t. sk.

¹⁰Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, urbumu statuss, LVGMC, www.meteo.lv.

¹¹ Valsts statistikas pārskats “Nr.2 – Ūdens”, LVGMC, www.meteo.lv

¹² LVGMC valsts ūdensobjektu kvalitātes dati, 2019.

¹³ Pēc Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes rīcībā esošās informācijas, 2019.g

¹⁴ Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, LVGMC, www.meteo.lv.

¹⁵ Valsts civilās aizsardzības plāns, 2016.g

Ikšķiles novada teritorijā.¹⁶ Paaugstinātas applūšanas riska teritorijas ir Ikšķile I polderis Ikšķiles pilsētā un Ikšķiles II polderis Tīnūžu pagastā.¹⁷ Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē applūstošās teritorijas attēlotas Daugavai, Mazai Juglai un Urgai.

2.3.18. Ikšķiles novada teritorijā atrodas 22 būvmateriālu izejvielu derīgo izrakteņu atradnes (smilts, smilts–grants, dolomīts, mālsmilts) un viena kūdras atradne. Visas atradnes atrodas Tīnūžu pagastā¹⁸. 14 atradņu teritorijām izsniegtas derīgo izrakteņu atradnes pases: 1) Āriņi (dolomīts), 2) Dukses (smilts un dolomīts), 3) Ezerlīči (smilts un dolomīts), 4) Granāti (dolomīts un smilts), 5) Kadiķu pļava (dolomīts, mālsmilts un smilšmāls), 6) Kaparāmuri (smilts–grants un smilts), 7) Kaparāmuri (2005.gada iecirkņa 1. laukums, smilts–grants un smilts), 8) Kranciems (dolomīts), 9) Kranciems-1 (dolomīts), 10) Kranciems iecirknis Kokneši–2 (dolomīts), 11) Lāsītes (smilts, dolomīts), 12) Meža Ošāni (dolomīts) 13) Miemenes–3, (smilts, kūdra un dolomīts) un 14) Vārpas (dolomīts un smilts).

2.3.19. Izstrādātājas vērtējumā, neīstenojot Teritorijas plānojumu, kā arī vienotu normu neesamība var novadā radīt pārkāpumus vides aizsardzības jomā, aizsargjoslu, servitūta izmantošanā, dabas resursu ieguvē u. c., var tikt ietekmēta novada ekonomikas un infrastruktūras attīstība, kā arī problemātiska var kļūt informācijas saņemšana par nekustamo īpašumu izmantošanu investoriem, uzņēmējiem un iedzīvotājiem.

2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par Ikšķiles novada teritoriju, kas raksturo galvenos vides aspektus un dabas vērtības, veikta esošās situācijas apzināšana, īpašu uzmanību vēršot uz teritorijām/objektiem, kur raksturīgas vides problēmas. Tajā pašā laikā Biroja ieskatā Vides pārskatā dažviet pietrūkst fokusa uz to konkrēto teritoriju analīzi, kurās konkrētajā plānošanas dokumentā – Teritorijas plānojumā plānotas galvenās izmaiņas:

2.4.1. Vides pārskatā sniegta informācija, ka, piemēram, ar plānošanas dokumentu tiek pārskatītas Ikšķiles pilsētas robežas, izslēdzot no pilsētas robežām daļu no Līvcieņa ielas zemes vienībām, savukārt no Saulesdārza ciema robežām izslēgtas zemes vienības ziemeļu daļā. Tomēr Vides pārskatā nepieciešams papildināt informāciju, skaidrojot – kāds ir šo zemes vienību funkcionālais zonējums. Piemēram, veicot ciema robežu samazinājumu un izslēdzot teritorijas, kurās tiek veikta “*lauksaimnieciskā izmantošana*” un ar plānošanas dokumentu nosakot tām funkcionālo zonējumu *Lauksaimniecības teritorijas (L)*, kur atbilstoši Teritorijas plānojuma TIAN nosacījumiem būtu pieļaujama arī vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve un derīgo izrakteņu ieguve, varētu būt ietekmēta ciema teritorijā (blakus esošajās dzīvojamās apbūves teritorijas) iedzīvotāju dzīves un vides kvalitāte, mainoties teritorijas līdzšinējai izmantošanai atbilstoši funkcionālajā zonējumā pieļaujamām darbībām un nosacījumiem to veikšanai ārpus pilsētas un ciema robežām. Vienlaicīgi Birojs konstatē, ka jaunas teritorijas iekļautas Aizupes un Tīnūžu ciemos, bet nav sniegts skaidrojums, vai konkrētās teritorijas tiek plānotas (vai ir iespējams) nodrošināt ar transporta un inženiertehnisko infrastruktūru atbilstoši Noteikumu Nr. 240 61. punktā noteiktajām prasībām ciemu teritoriju plānošanā.

2.4.2. Birojs secina, ka Teritorijas plānojumā izvēlēta tāda attīstības pieeja, ka visā novadā

¹⁶LVĢMC, Sākotnējais plūdu riska novērtējums 2019. -2024. GADAM, 2018.g

¹⁷ Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2011.-2030.gadam un Ikšķiles novada attīstības programma 2011.- 2017.gadam, Vides pārskats

¹⁸ LVĢMC, derīgo izrakteņu atradņu reģistrs

smagā rūpniecība netiek atļauta (Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 13. punkts, teritorijas kods: 13002). No vides viedokļa izvēlētais risinājums, nepārprotami, radītu mazāku ietekmi uz vidi, tomēr secināms, ka ar TIAN 7. pielikumu, vadoties no pašvaldības izpratnes un interpretācijas, paredzēts definēt, kas Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 13. punkta izpratnē nav uzskatāma par smago (uzskatāma par vieglo) rūpniecību, to dalot 1. un 2. kategorijas “*vieglās rūpniecības*” objektos. Caurlūkojot šo pieeju, konstatējams, ka dalījumu Izstrādātāja veikusi, vadoties no likumā “*Par piesārņojumu*” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajiem A, B un C kategorijas piesārņojošo darbību veidiem, tomēr nosakot, kuras attiecīgā veida darbības novada teritorijā pieļaut/nepieļaut, vairāki no darbību veidiem, kas atbilstoši Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 13. punktam uzskatāmi par teritorijas izmantošanas veidu ar kodu 13002 (smagā rūpniecība) – tiek noteikti kā vieglās rūpniecības objekti. Saistībā ar minēto, Birojam ir vairākas būtiskas piebildes:

2.4.2.1. Pirmkārt, bez izvērstā pamatojuma un ietekmes novērtējuma ar Teritorijas plānojumu, Biroja ieskatā, nebūtu pieļaujami vispārēji noteikt, ka kāda veida darbība, kas ietilpst kategorijā *smagā rūpniecība*, ir vieglās rūpniecības veids. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 13. punktu par teritorijas izmantošanas veidu ar kodu 13002 (smagā rūpniecība) uzskatāma jebkāda veida derīgo izrakteņu pārstrādes un ķīmiskās rūpniecības uzņēmumu darbība, un šajā grupā likuma “*Par piesārņojumu*” 1. pielikums un Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumi Nr. 1082 “*Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1082) 1. pielikums uzskaita konkrētus darbību veidus – to vidū, piemēram, iekārtas organisko vai neorganisko vielu, maisījumu vai starpproduktu, tai skaitā enzīmu, augu aizsardzības līdzekļu vai biocīdu, ražošanai, kurās izmanto fizikālus ražošanas procesus (piemēram, atšķaidīšana, sajaukšana, iepakšana un uzglabāšana), ja iekārtas jauda ir lielāka par 5 t gadā (Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 4.1. apakšpunkts). Savukārt TIAN 7. pielikumā šādu ķīmiskās rūpniecības uzņēmumu darbību paredzēts definēt kā 2. grupas vieglās rūpniecības uzņēmumu, definējot arī savu jaudas sliekšni – līdz 50 t gatavās produkcijas dienā (gada vidējais rādītājs). Šādā gadījumā, iespējams, pašvaldības rīcības brīvība būtu noteikt, ka konkrētais darbības veids ir ar vieglās rūpniecības uzņēmumu radītu ietekmi salīdzināms teritorijas izmantošanas veids, tādēļ tā pieļaujama. Tomēr arī šādā gadījumā noteiktās robežvērtības un konkrēto darbību veidi (to radītā ietekme un tās nebūtiskums) būtu jāpamato.

2.4.2.2. Salīdzināma pieeja TIAN 7. pielikumā izmantota arī attiecībā uz citām piesārņojošo darbību kategorijām (piemēram, iekārtām rūpnieciskai krāsvielu, piedevu un palīgvielu ražošanai), kas saskaņā ar Noteikumu Nr. 1082 1. pielikumu ir B kategorijas piesārņojošās darbības kategorijā “*Ķīmiskā rūpniecība un darbības ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem*”. Arī derīgo izrakteņu (minerālvielu) pārstrādes rūpniecībā par vieglās ražošanas objektu plānots noteikt cementa ražotnes ar ražošanas jaudu līdz 20 000 t gadā, kas ir B kategorijas piesārņojošā darbība (Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 3.1. apakšpunkts) ar specifiskiem ietekmes, arī piesārņojuma, aspektiem.

2.4.2.3. Tādēļ Birojs piesardzīgi raugās uz TIAN 7. pielikuma nosacījumiem, kas salīdzināmu pieeju plāno izmatot attiecībā uz vairākiem Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 13. punktā uzskaitītajiem teritorijas izmantošanas veidiem ar kodu 13002 (smagā rūpniecība), jo nav pamatojuma secināt, ka tās nerada

būtisku piesārņojumu, kas saskaņā ar Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 13. punktu būtu pamatnosacījums, lai ietekmi uzskatītu par tādu, kas salīdzināma ar vieglās rūpniecības uzņēmumu ietekmi.

2.4.2.4. Ņemot vērā minēto, Biroja ieskatā – piemērotāku pieeju būtu ar TIAN konkrēti noteikt, kāda veida vieglās un kāda veida smagās rūpniecības uzņēmumu darbības novadā pieļaujamas, katram no veidiem, ja tas nepieciešams, nosakot, arī pieļaujamās jaudas sliekšņus. Pretējā gadījumā šāds dalījums, kas no radītās ietekmes viedokļa Vides pārskatā nav vērtēts, varētu būt pretrunā Noteikumu Nr. 240, Noteikumu Nr. 1082 un likuma “*Par piesārņojumu*” nosacījumiem (piemērotājam jebkurā gadījumā būtu jāvadās no augstāka juridiskā spēka tiesību normām).

2.4.3. Vides pārskata 64.lpp. attiecībā uz izmaiņām *Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R)* norādīts: “*Zonā iekļautas esošas rūpnieciskās izmantošanas teritorijas Iksķīles ziemeļu un austrumu daļās, zemes vienība Tīnūžos un esoši rūpnieciski objekti lauku teritorijā. Atsevišķām zemes vienībām zonējums mainīts uz Rūpnieciskās apbūves teritoriju, atbalstot īpašnieka iesniegumā izteiktu priekšlikumu par plānoto zemes vienības izmantošanu*”, tomēr netiek norādīts – kādiem funkcionālajiem zonējumiem tiek veiktas izmaiņas un kāda tiek plānota zemes vienību turpmākā izmantošana, kas ir nozīmīgs faktors tam, cik būtiskas tiek plānotas izmaiņas un kā tas var ietekmēt vidi. Tādējādi Vides pārskatā nepieciešams veikt situācijas izvērtējumu, vai šādu izmaiņu rezultātā apkārtnē dzīvojošiem iedzīvotājiem mainīsies dzīves kvalitāte. Šāda informācija ir būtiska, lai attiecīgās Vides pārskata sadaļās varētu argumentēti izdarīt vērtējumu par to, vai turpmākā novada saimnieciskā darbība var izraisīt potenciālu ietekmi kā uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti, tā arī uz vides kvalitāti.

2.4.4. Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā ir norādītas publiskās pludmales, no kā Birojs secina, ka pēc būtības tās tiek izmantotas kā publiskās peldvietas. Vienlaicīgi Vides pārskatā ir norādītas neoficiālās peldvietas (Dubkalnu karjers, Mazā Jugla Tīnūžos (Jāņkrasti), Selēku ezers (“*Meža Selēkas*”), kurām tiek veikts pašvaldības apmaksāts regulārs monitorings par peldvietu ūdens kvalitāti. Šādā kontekstā Birojs atzīmē, ka pašvaldībai ir saistoši Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumi Nr. 692 “*Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 692), tostarp 8. punktā noteiktais nosacījums: *peldvietu izveido saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto (atļauto) izmantošanu. Peldvietas robežas nosaka pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā attiecīgā peldvieta atrodas.* Vienlaicīgi Noteikumu Nr. 692 4. punktā ir paredzēts: *pašvaldības katru gadu izvērtē informāciju par to teritorijā esošajām peldvietām un līdz 31. decembrim iesniedz Veselības inspekcijā priekšlikumu, ja nepieciešama peldvietas iekļaušana šo noteikumu 2. pielikumā minētajā sarakstā vai svītrosāna no tā, tādējādi pašvaldība var noteikt nepieciešamību sniegt priekšlikumus Veselības inspekcijai par peldvietu iekļaušanu Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes peldvietu sarakstā, tā nodrošinot sabiedrības informētību saistībā ar novadā esošo rekreācijas vietu peldūdeņu kvalitāti.*

2.4.5. Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai par ūdensapgādi norādīts, ka no 91 novadā esošajiem urbumiem 61 urbuma statuss nav zināms. Biroja ieskatā pašvaldībai sadarbībā ar VVD Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi būtu nepieciešams pievērst uzmanību neapsaimniekotajiem urbumiem, kas rada būtiskus draudus pazemes ūdens kvalitātei. Atbilstoši likuma “*Par zemes dzīlēm*” nosacījumiem (3. panta 1. punkts) lēmumu par urbumu izmantošanu vai likvidāciju jāpieņem zemes īpašniekam, kura īpašumā ūdens apgādes urbums atrodas, tomēr pašvaldībai ir

iespējams un ieteicams paredzēt pasākumus iedzīvotāju vides apziņas paaugstināšanai un aktīvākai iesaistei virszemes ūdensobjektu un pazemes ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un aizsardzības nodrošināšanai.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlētā risinājuma pamatojums

3.1. Vides pārskata 5. nodaļā Izstrādātāja analizējusi Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā noteiktos funkcionālos zonējumus un apakšzonējumus un TIAN nosacījumus atļautajai izmantošanai un apbūves veidošanai, kam ar Teritorijas plānojuma īstenošanu nepieciešams pievērst uzmanību. No Vides pārskatā iekļautā vides problēmu un plānošanas risinājumu ietekmes uz vidi novērtējuma izriet šādi galvenie secinājumi vai nozīmīgie aspekti:

- 3.1.1. Blīvi apdzīvoto vietu Ikšķiles pilsētas un Tīnūžu ciemu teritoriju vides kvalitātes uzlabošanai – nepieciešama buferzonu veidošana vietās, kur saskaras dzīvojamās un ražošanas zonas. Piemēram, Saulesdārza ciema dzīvojamās apbūves teritorijas (*DzS4*) ziemeļaustrumu daļā robežojas ar kokapstrādes uzņēmuma teritoriju (*Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)*). Ikšķiles pilsētā, Dobelniķu ciemā un Tīnūžos dzīvojamās apbūves teritorijas robežojas ar jaukta centra apbūves teritorijām, kurās, kā papildizmantošana atļauta vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve;
- 3.1.2. Rūpnieciskās apbūves teritorijās, jaukta centra apbūves teritorijās un lauksaimniecības teritorijās, kurās atļauta vieglās ražošanas un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve – nepieciešams izveidot buferzonas, kā arī nepārsniegt piesārņojošo darbību atļautās emisijas;
- 3.1.3. Nepieciešamā infrastruktūras nodrošināšana visās blīvi apdzīvotajās teritorijās (atbilstoša inženierapgāde, ielu/ceļu tīkls u.c.), tostarp gan esošās, gan jaunveidojamās apbūves pieslēgšana pie esošajām centralizētajām kanalizācijas sistēmām. Pašvaldībai rekomendējams izstrādāt mehānismu (saistošos noteikumus) esošās apbūves pieslēgumu veidošanai pie centralizētajiem inženiertīkliem un objektiem;
- 3.1.4. Nepieļaut neattīrītu un/vai nepietiekami attīrītu notekūdeņu ieplūšanu Mazās Juglas upē (t. sk. no Ikšķiles pilsētas, Tīnūžu un Ceplīšu ciemiem) un dabiskā ūdens režīma mākslīgas izmaiņas Mazās Juglas upē (t. sk. ietekme no meliorācijas grāvjiem);
- 3.1.5. Plānoto un esošo derīgo izrakteņu ieguves vietu potenciālās ietekmes (putekļi, troksnis, vibrācijas, ūdens trūkums, ūdensobjektu piesārņojums, samazināta bioloģiskā daudzveidība u. c.) uz vidi samazināšanas pasākumu stingra uzraudzība, veicot pastāvīgu vides stāvokļa monitoringu;
- 3.1.6. Derīgo izrakteņu ieguve iespējama arī *Lauksaimniecības teritorijās (L)*, *Mežsaimniecības teritorijās (M)* un *Ūdeņu teritorijās (U)*, ja tās neatrodas pilsētas un ciemu teritorijās, līdz ar to iespējama derīgo izrakteņu ieguvēja konfliktsituācijas izveidošanās ar blakus esošo zemju īpašniekiem. Jāpievērš uzmanība TIAN nosacījumu ievērošanas uzraudzībai, iegūstot derīgo izrakteņus un veicot karjeru rekultivāciju;
- 3.1.7. Tūrisma un atpūtas aktivitāšu, lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās darbības, kā arī jaunu apbūves teritoriju sabalansēšana ar dabas aizsardzības interesēm, nepārsniedzot dabas parka “*Ogres Zilie kalni*”, biotopu, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku u.tml. noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm;
- 3.1.8. Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016. vai –2021. gadam izvirzīto prasību ievērošana ūdensobjektu apsaimniekošanā un aizsardzībā, vides

kvalitātes mērķu sasniegšana līdz 2021. gadam un 2027. gadam riska ūdensobjektos – Daugavā, Ogrē un Mazajā Juglā;

- 3.1.9. Lokālu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu apsaimniekošanas efektivitātes un drošības videi paaugstināšana, nodrošinot decentralizēto (lokālo) kanalizācijas sistēmu notekūdeņu savākšanu, videi drošu transportēšanu un utilizēšanu atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām;
 - 3.1.10. Pamesto un neapsaimniekoto urbumu apzināšana un tamponēšana. Pastiprinātas uzmanības pievēršana to turpmākai apsaimniekošanas kārtībai;
 - 3.1.11. Saimniecisko darbību – ražošanas, lauksaimnieciskās darbības, derīgo izrakteņu ieguves un mežistrādes sabalansēšana ar dabas aizsardzības interesēm;
 - 3.1.12. Publisko ūdeņu un to piekrastes pieejamības paaugstināšana, izveidojot labiekārtotas atpūtas un peldēšanās vietas, veicot ūdeņu kvalitātes monitoringu, ierobežojot motorizēto ūdens transportlīdzekļu izmantošanu peldēšanās un atpūtas vietās;
 - 3.1.13. Meliorācijas sistēmas (koplietošanas novadgrāvju, drenāžas sistēmas u.c. objektu) apsaimniekošana atbilstoši teritorijas esošajam vai plānotajam izmantošanas mērķim;
 - 3.1.14. Rezervējot teritorijas pastaigu un tūrisma taku, kā arī veloceļu tīklu izveidei, jāizvērtē rekreācijai un tūrismam piemērotas teritorijas un objektu infrastruktūras, kā arī turpmākās attīstības virzieni saistībā ar dabas vērtību noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm;
 - 3.1.15. Degradēto teritoriju un objektu (bijušo fermu, ražošanas un tehnisko teritoriju, nepabeigto būvju u.c.) sakārtošana, rekultivācija un turpmākā izmantošana atbilstoši mērķim;
 - 3.1.16. Detalizētāka potenciāli piesārņoto vietu izpēte (augšnes, grunts un pazemes ūdeņu piesārņojums) un piesārņojuma līmeņa novērtējums. Teritorijā dzīvojamās vai publiskās apbūves izvietošana veicama tikai pēc konstatētā piesārņojuma novēršanas;
 - 3.1.17. Dzīvojamās apbūves veidošanas nepieļaušana applūstošās teritorijās, applūšanas risku un to ietekmes uz iedzīvotāju drošību un potenciālo vides piesārņošanu izvērtēšana. Informācijas sniegšana atbildīgajām institūcijām un iedzīvotājiem par iespējamajām plūdu sekām.
- 3.2. Vides pārskatā sniegts plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums, no kā secināms, ka Izstrādātājas vērtējumā Teritorijas plānojuma tiešā ietekme uz vidi visvairāk saistīta ar zemes izmantošanas veidu maiņu, veidojot jaunu dzīvojamo, publisko un rūpniecisko apbūvi, attīstot transporta infrastruktūru, veicot derīgo izrakteņu ieguvē, atmežošanu u.c. Lielākoties šādas izmaiņas ir saistāmas ar ilglaicīgu ietekmi. Kopumā Vides pārskatā secināts, ka visbūtiskāko ietekmi uz vidi var radīt derīgo izrakteņu ieguve, t.sk. dolomītu ieguves karjeru ierīkošana un ekspluatācija. Tādēļ potenciālo summāro un kumulatīvo ietekmju samazināšanai būtiski ir ievērot un kontrolēt (veikt nepārtrauktu monitoringu, TIAN paredzētās prasības, kā arī ietekmes uz vidi novērtējuma un atbildīgo vides institūciju nosacījumus, derīgo izrakteņu ieguvē pielietot tehniskus inženierzinātņu risinājumus ar jaunāko tehnoloģiju izmantošanu, kas gan tieši, gan netieši kopumā mazinās iespējamo darbību negatīvo summāro ietekmi uz vidi), līdz ar to summārā ietekme uz vidi būs pozitīvāka, nekā Teritorijas plānojumu neīstenojot.
- 3.3. Biroja ieskatā vides problēmas Vides pārskatā identificētas pārdomāti, koncentrējoties uz galvenajām vides jomām un plānotajiem risinājumiem, tās ir gan vispārīgas (saistītas ar

novada teritoriju kopumā), gan konkrētas (ņemot vērā lokāli risināmos jautājumus). Biroja ieskatā vides problēmu un nepieciešamo risinājumu apraksts Vides pārskatā norāda, ka vides apsvērumiem nav pieiets formāli. Tomēr Birojam par vides problēmu un ietekmju vērtējumu ir **šādas piebildes**:

- 3.3.1. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs "*Ikšķiles novada funkcionālā zonējuma karte*" un "*Ikšķiles pilsētas funkcionālā zonējuma karte*" ir attēlotas applūstošās teritorijas, bet nav sniegta informācija par applūšanas varbūtību un to, vai tās ir applūstošās teritorijas Aizsargjoslu likuma 1. panta 11. punkta un 37. panta pirmās daļas 4. punkta izpratnē (teritorijas ar lielu varbūtību - 10% vai reizi 10 gados) vai arī ietver applūstošās teritorijas arī ar vidēju varbūtību (piemēram, 1% vai reizi 100%). Ja netiek veiktas izmaiņas Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā, būtu nepieciešams to precizēt vismaz Paskaidrojuma rakstā, konkrēti norādot, ka applūstošās teritorijas attēlotas Aizsargjoslu likuma 1. panta 11. punkta un 37. panta pirmās daļas 4. punkta izpratnē.
- 3.3.2. Birojs konstatē, ka Daugavas upes applūstošajā teritorijā pie publiskās pludmales un publiski pieejamās pietātnes Ikšķiles pilsētā Teritorijas plānojumā noteikts funkcionālais zonējums *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS2)*. Savukārt Mazās Juglas upes applūstošo teritoriju vietās Teritorijas plānojumā Turkalnē noteikts funkcionālais zonējums *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3)*, bet Tīnūžos – nelielā daļā *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3)*. Tāpat Mazās Juglas upes applūstošās teritorijas ir iezīmētas arī ārpus ciema robežām lauksaimniecības teritorijās, kur pieļaujama viensētu apbūve. Birojs konstatē, ka attiecībā uz aplūstošajām teritorijām TIAN tikai 5.1.2. punktā noteiktas prasības *Teritorijai, kur apbūve atļauta pēc Daugavas (Rīgas HES) ūdenskrātuves applūduma riska novēršanas (TIN12)*, tomēr tās nav attiecināmas uz minēto applūstošo teritoriju turpmāko izmantošanu. Lai arī TIAN 11. pielikumā noteiktajās ūdensteču aizsargjoslās pilsētas un ciemu teritorijās iekļautas arī applūstošās teritorijas, tomēr ārpus ciemiem tādas nav noteiktas, tādējādi no TIAN izriet, ka Teritorijas plānojuma nosacījumi bez būtiskiem papildus ierobežojumiem pieļauj būvniecību applūstošajās teritorijās ārpus pilsētas un ciemu robežām. Birojs vērš uzmanību tam, ka Aizsargjoslu likumā ir noteikts applūstošo teritoriju apbūves aizliegums. Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts paredz, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus (tādējādi padarot teritorijas apbūvējamas). Kā vienus no izņēmumiem Aizsargjoslu likuma 37. pants paredz esošas apbūves aizsardzību, tomēr jāņem vērā, ka Aizsargjoslu likuma 7. pantā nostiprinātā mērķa ietvarā šāds izņēmums ir tulkojams pēc iespējas šauri. Kā to atzinusi arī Satversmes tiesa ar 2007. gada 8. februāra spriedumu lietā 2006–09–03, vērtējot jautājumu par applūstošo teritoriju pārveidošanu ar mērķi veikt apbūvi, "*norma neliedz veikt applūstošās teritorijas uzbēršanu vai aizsargbūvju celtniecību nolūkā aizsargāt no plūdiem ēkas un būves, kas tur atradās pirms šīs normas spēkā stāšanās. Šajā gadījumā atļaujas teritorijas uzbēršanai vai aizsargbūvju celšanai izsniedzamas tādā veidā, lai minētās darbības pēc iespējas mazāk pārveidotu applūstošās teritorijas*". Vides pārskatā šiem risinājumiem pašlaik nav veikts izvērstis vērtējums un salīdzinājums, tostarp alternatīvu kontekstā. Biroja ieskatā Teritorijas plānojuma atsevišķus risinājumus varētu būt pamats pārskatīt, vērtējot, vai apbūves iespējamība applūstošajās teritorijās netiek paredzēta apjomā, kas pārsniedz Satversmes tiesas norādīto nosacījumu. Iespējams, papildus ierobežojumus šajā kontekstā ir pamats iekļaut arī TIAN. No Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkta izriet, ka applūstošajās teritorijās noteiktu objektu būvniecība izņēmuma kārtā var tikt veikta esošu būvju aizsardzībai, tomēr šāds izņēmums nevar kalpot mērķim padarīt iecerētās apbūves teritorijas par

neapblūstošām un apbūvējamām.

- 3.3.3. Teritorijas plānojumā valsts galveno autoceļu A6 un dzelzceļa posmiem ir noteiktas zonas, kurās ir konstatēts vai prognozēts paaugstināts vides troksnis. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs *“Ikšķiles novada funkcionālā zonējuma karte”* un *“Ikšķiles pilsētas funkcionālā zonējuma karte”* tās attēlotas kā *Vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorija (TIN113)*. Vienlaicīgi Birojs konstatē, ka trokšņa ietekmes zona veidojas arī uz savrupmāju apbūves teritorijām, mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām un atsevišķās vietās uz publiskās apbūves teritorijām (kas atrodas autoceļa un dzelzceļa tuvumā), t.i. – teritorijām, kur iespējams arī nākotnē veidot apbūvi. Birojs konstatē, ka TIAN tiek noteiktas vispārīgas prasības aizsardzībai pret troksni, tostarp 138. punktā ietvertās prasības: *“Pamatojoties uz trokšņa līmeņa izpēti un trokšņa modelēšanas rezultātiem, izvērtē iespējamus risinājumus trokšņa ietekmes mazināšanai, kas var ietvert ēku arhitektūru, grunts vaļņus un prettrokšņu barjeras, stādījuma joslas u.c. risinājumus. Nepieciešamos prettrokšņa risinājumus, to apjomu un veidu iekļauj būvniecības dokumentācijā.”* Tāpat Biroja ieskatā daļa arī no TIAN *Vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorijām (TIN113)* noteiktajiem nosacījumiem ir salīdzinoši vispārīgi un problēmjaudinājumi, visdrīzākais, nevarēs atrisināt. Piemēram, saskaņā ar TIAN 823. punktu pieļaujama jaunu ēku būvniecība: *“ja būvniecības ierosinātājs projektē un īsteno prettrokšņa pasākumus atbilstoši normatīvo aktu prasībām.”* Kā prettrokšņa samazināšanas pasākumi 824.1. punktā tiek norādīti barjeras (sienas), grunts vaļņi vai stādījumu joslas. Jāņem vērā, ka teritorijās, kur ir būtiski vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, tā samazināšana līdz pieļaujamam līmenim ar atsevišķiem prettrokšņa pasākumiem, piemēram, lokālu prettrokšņa sienu būvniecību vienā īpašumā, – var nebūt iespējama, tādēļ trokšņu jutīgu objektu paredzēšana šādās teritorijās, Biroja ieskatā, ir kopumā netālredzīga. Caurlūkojot Teritorijas plānojuma risinājumus, Birojs nevar viennozīmīgi secināt, ka ar plānošanas risinājumiem netiek ievērota Noteikumu Nr. 240 147. punkta prasība *“plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus”*, jo apbūvi dažādu funkcionālo zonējumu ietvarā pieļauj arī spēkā esošais novada plānojums. Tomēr teritorijās, kur jau pašlaik konstatēti vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi un kur to pieaugums ir prognozējams, būtu samērīgi ar plānošanas instrumentiem izsvērt ierobežojumus, vai vismaz pilnvērtīgi informēt teritoriju izmantotājus, ka attiecīgā teritorija ir nepiemērota iecerētajam izmantošanas mērķim. Tādējādi Birojs vērs Ikšķiles novada pašvaldības uzmanību, ka Teritorijas plānojums esošās vides problēmas trokšņa aspektā risina tikai daļēji un pašvaldībai arī nākotnē jārēķinās ar iespējamu vides kvalitātes pasliktināšanos, kā arī iespējamu konfliktsituāciju veidošanos starp dažādām iedzīvotāju interešu grupām. Tā kā vide šādās teritorijās nav cilvēku veselības aizsardzībai piemērota, būtu ieteicams atkārtoti pārskatīt paredzētos risinājumus, tostarp izvērtējot agrāko plānošanas kļūdu pēctecības nepieciešamību (ko citu starpā veic, izvērtējot spēkā esošo plānošanas dokumentu īstenošanas praksi).¹⁹
- 3.3.4. Teritorijas plānojuma risinājumi paredz derīgo izrakteņu ieguvī kā teritorijas papildizmantošanu arī zonējumos *Ūdeņu teritorijās (Ū)*, *Mežsaimniecības teritorijās (M)*, un *Lauksaimniecības teritorijās (L)*, kas faktiski aizņem lielāko daļu novada teritorijas, neparedzot attiecīgos teritoriju veidus ar indeksāciju, kur, piemēram, blīvas apbūves tuvumā vai citās jutīgās teritorijās derīgo izrakteņu ieguve

¹⁹ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. panta 2. punkts.

nebūtu atļaujama. Šāda pieeja ir pieļaujama, tomēr nebūtu vērtējama kā optimālākais plānošanas risinājums, savlaicīgi neapsverot un neidentificējot iespējamās konfliktu teritorijas. Biroja ieskatā tieši SIVN ir tā stadija, kad šādu izvērtējumu būtu veikts vislabāk, kad ir iespēja redzēt plānošanas kopainu, nevis atstājot konfliktu vērtēšanu no gadījuma uz gadījumu.

- 3.3.5. Birojs vērš uzmanību tam, ka TIAN 197. punktā noteikts: “*Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3) ir funkcionālā zona Tīnūžos un Dobelniekos, kas noteikta, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve*”, tomēr Birojs konstatē, ka Grafiskās daļas kartēs “*Ikšķiles novada funkcionālā zonējuma karte*” *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3)* kā funkcionālais zonējums ir noteikts arī Turkalnē, tāpēc būtu jāveic precizējums TIAN vai Grafiskās daļas kartē.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Teritorijas plānojuma saistošajās sadaļās Grafiskajā daļā un TIAN noteikti pasākumi un nosacījumi, kas vērsti uz negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai samazināšanu, t.sk.:
- 4.1.1. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs cita starpā tiek attēlotas teritorijas ar īpašiem noteikumiem, apgrūtinātās teritorijas un objekti, kuriem nosaka aizsargjoslas, transporta organizācija, maģistrālās inženierkomunikācijas u.c. teritorijas un objekti.
- 4.1.2. TIAN definēta teritorijās aizliegtā izmantošana, noteikti risinājumi Ikšķiles pilsētas, ciemu un lauku teritoriju atļautajai teritorijas izmantošanai (funkcionālais zonējums, teritorijām ar īpašiem noteikumiem), apbūvei un labiekārtojumam, ciemu teritoriju robežām, transporta un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai, ielu sarkanajām līnijām u.c.
- 4.1.3. Teritorijas plānojuma ietvaros izstrādāts *Ikšķiles novada Transporta attīstības vispārīgs plāns*, kurā iekļauti priekšlikumi satiksmes infrastruktūras un organizācijas attīstībai (ielu kategorijas un ātruma režīmi, redzamības brīvlauki, uzbraukšanas redzamība, tuvošanās redzamība, apgriešanās laukumi strupceļos, Elkšņu krustojuma risinājumi) un priekšlikumi velosatiksmes un gājēju infrastruktūras uzlabošanai.
- 4.1.4. Plānošanas dokumentā TIAN noteikti nosacījumi un ierobežojumi, kas paredz vides, dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību:
- 4.1.4.1. Ierobežojumi ĪADT, tostarp attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguvi un apbūvi. Dabas parkam “*Ogres Zilie kalni*” noteikts funkcionālais zonējums *Mežu teritorija (M)* un netiek plānotas blīvas apbūves teritorijas, tikai dabas parka ziemeļrietumu daļā izdalīta *Publiskās apbūves teritorija (P7)* Dubkalnu karjera piekrastē, kurā jau atrodas atpūtas vieta.
- 4.1.4.2. Nosacījumi un ierobežojumi kultūrvēsturiskā, ainaviskā un dabas mantojuma saglabāšanai un aizsardzībai, tostarp aizliedzot darbības, kuru rezultātā notiek nevēlamas kultūras pieminekļa vērtību un kultūrvēsturiskās ainavas struktūras izmaiņas. Kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem Teritorijas plānojumā noteiktas un Grafiskās daļas kartēs attēlotas *Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4)* un *Ainaviski vērtīga teritorija “Daugavas krasta ainava” (TIN5)*.
- 4.1.4.3. Nosacījumi dzīvojamās apbūves veidošanai. Būtiskākais nosacījums izvirzīts jaunbūvējamām vai pārbūvējamām ēkām pilsētas un ciemu teritorijās mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās, publiskās apbūves

teritorijās, jauktas centra apbūves teritorijās un *Centralizētās ūdenssaimniecības pakalpojumu teritorijā (TIN110)*, paredzot pieslēgumu centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai visās apbūves teritorijās Ikšķiles centralizētās ūdensapgādes sistēmas aglomerācijas un centralizētās sadzīves kanalizācijas sistēmas aglomerācijas robežās. Teritorijas plānojums neparedz jaunas savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas ārpus Ikšķiles pilsētas un ciemiem.

- 4.1.4.4. Nosacījumi un ierobežojumi ražošanas teritorijām. Teritorijas plānojumā rūpnieciskās apbūves funkcionālās zonas noteiktas esošiem objektiem, kur jau pašlaik darbojas ražošanas uzņēmumi un tajās atļauta tikai vieglā rūpniecība, smagās rūpniecība Ikšķiles novadā netiek atļauta. Viegļās rūpniecības uzņēmumu būvniecība (kas neveic piesārņojošas darbības vai 1. grupas vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves darbību veidi saskaņā ar TIAN 7. pielikumu) atļauta arī *Jauktās centra apbūves teritorijās (JC, JC1, JC2, JC3, JC4)* Ikšķiles pilsētas un ciemu Tīnūžu un Dobelnieku centru teritorijās. *Lauksaimniecības teritorijās (L, L1)* atļauts izvietot vieglās rūpniecības uzņēmumus un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumus.
- 4.1.4.5. Nosacījumi un ierobežojumi derīgo izrakteņu ieguvei. Derīgo izrakteņu ieguve atļauta funkcionālajās zonās: *Lauksaimniecības teritorija (L)*, *Mežu teritorija (M)*, *Ūdeņu teritorija (Ū)* un teritorijās ar īpašiem noteikumiem *TIN13 Teritorijas, kur spēkā zemes dzīļu izmantošanas licences*. TIAN nosacījumos cita starpā derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta pilsētā un ciemos un tuvāk par 500 m no pilsētas vai ciema robežas.
- 4.1.4.6. Nosacījumi un ierobežojumi mežu teritoriju izmantošanai. Mežu teritorijās, kas atrodas ĪADT, saimnieciskā darbība veicama saskaņā ar šo teritoriju dabas aizsardzības plānā noteiktajiem apsaimniekošanas ieteikumiem, vispārējiem vai individuāliem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.
- 4.1.4.7. Nosacījumi un ierobežojumi lauksaimniecības teritoriju izmantošanai. *Lauksaimniecības teritorijas (L)* plānotas novada lauku teritorijā, bet Ikšķiles pilsētas perifērijas daļā – *Lauksaimniecības teritorijas (L1)*, kur atļauta lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, kur neveic piesārņojošas darbības vai darbības veikšanai nepieciešams C kategorijas apliecinājums.
- 4.1.4.8. Nosacījumi un ierobežojumi ūdeņu teritorijās un dabas un apstādījumu teritorijās. Teritorijas plānojumā lielākās ūdensteces – Mazā Jugla, Urga, Norupe u. c., ūdenstilpes – Selēku ezers, Dubkalnu karjers, Mežezers u. c. ietilpst funkcionālajā zonā *Ūdens teritorija (Ū)*. Grafiskās daļas kartē attēlotas publiskās pludmales, publiski pieejamas piestātnes, gājēju ceļš piekļuvei publiskajiem ūdeņiem/vietai (Daugava, Mazā Jugla). Nosacījumos cita starpā aizliegts patvaļīgi mainīt hidroloģisko režīmu un ūdensobjektu dabisko krastu. *Dabas un apstādījumu teritorijas (DA, DA1, DA2, D3, D4, D5)* noteiktas dabas pamatnes teritorijām, kur dabiski veidojušās zaļumvietas ar cilvēka nepārveidotām ainavām, rekreācijas vajadzībām koptas teritorijas, parki, skvēri, augļu dārzi un sakņu dārzi.
- 4.1.4.9. Ierobežojumi alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanai. Plānojot vēja elektrostacijas, kuras jauda ir lielāka par 20 kW, noteiktas papildus prasības – izstrādāt lokālplānojumu vai detālplānojumu, sagatavot ietekmes uz ainavu izvērtējumu, saņemt ornitologa un hiropterologa eksperta atzinumus, tāpat dokumentācijas sastāvā jāiekļauj vēja elektrostacijas radīto trokšņu

prognozes aprēķinu un slēdzienu par trokšņa ietekmi uz blakus esošajiem nekustamajiem īpašumiem.

4.2. Izskatot Teritorijas plānojuma ieceres un risinājumus iespējamās ietekmes mazināšanai, Birojs secina, ka lielā mērā viedokli un piebildes, kur nepieciešams, Birojs jau ir sniedzis iepriekšējās šī atzinuma nodaļās. Birojs vērs uzmanību tam, ka iespējamās ietekmes uz vidi mazināšanai, plānojot jaunu derīgo izraktnu teritoriju, infrastruktūras objektu, rūpniecisko objektu izveidi u.c. izveidi, pirms to uzsākšanas ir jāizvērtē, vai plānotās darbības neatbilst objektiem, kuriem atbilstoši Likuma 1. pielikumā noteiktajam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, vai gadījumā, ja plānotās darbības sasniedz Likuma 2. pielikumā noteiktos robežlielumus, attiecināms ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Savukārt darbībām, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – VVD Lielrīgas RVP) nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā netiek paredzēta nozīmīga negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un *Natura 2000* teritorijām, kuru saglabāšanai, aizsardzībai un negatīvo ietekmju sabalansēšanai, kas rodas plānošanas dokumenta paredzēto darbību rezultātā, tiek veikti kompensēšanas pasākumi.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam Ikšķīles novads tieši nerobežojas ar Latvijas valsts robežu, kā arī Teritorijas plānojumā netiek plānotas tādas darbības (piemēram, lieli ražošanas objekti), kas veidotu pārrobežu ietekmi.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā monitoringa nodrošināšanai Izstrādātājas vērtējumā būtu ieteicams iekļaut šādas indikatoru grupas: 1) virszemes ūdeņu kvalitāte, 2) gaisa kvalitāte, 3) troksnis (autoceļi, dzelzceļš, lidlauks, uzņēmumi), 4) derīgo izraktnu ieguve, 5) ūdens saimniecība, 6) atkritumu apsaimniekošana, 7) aizsargājamās dabas teritorijas, 8) kultūrvēsturiskais mantojums un tūrisms un 9) degradētās teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (sabiedriskajām organizācijām, iedzīvotājiem un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana tika noteikta no 2020. gada 11. marta līdz 2020. gada 8. aprīlim. Ņemot vērā to, ka 2000. gada 12. martā valstī tika izsludināta ārkārtējā situācija, sabiedriskā apspriešana tika pagarināta pēc ārkārtējās situācijas beigām līdz 2020. gada 7. jūlijam. Sabiedriskās apspriešanas sapulce notika 2020. gada 29. jūnijā Ikšķīles novada pašvaldības ēkā, Peldu ielā 22, Ikšķīlē.

Ar Teritorijas plānojumu un Vides pārskata projekta elektronisko versiju varēja iepazīties informācijas portālā www.geolatvija.lv un pašvaldības tīmekļa vietnē www.ikskile.lv.

Paziņojums par sabiedriskā apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanā, uzsākot sabiedrisko apspriešanu, tika ievietots Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv, valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv, Ikšķīles novada tīmekļa vietnē: www.ikskile.lv, publicēts Ikšķīles novada informatīvajā ziņojumā “*Ikšķīles vēstis*”.

Vides pārskatā aprakstīta Teritorijas plānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Sabiedriskās apspriešanas laikā diskusijas notikušas par īpašuma “*Dalbiņi 2*” Ikšķilē iekļaušanu *Jauktas centra apbūves teritorijā*, atļauto tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apjomu *Savrupmāju apbūves teritorijā (DzS)* un iespējamajiem Elkšņu krustojuma variantiem. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar VVD Lielrīgas RVP, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu. VVD Lielrīgas RVP atzinumā norādījusi uz nepieciešamību veikt atsevišķus redakcionālus labojumus un papildinājumus attiecībā uz teritorijas izmantošanu un apbūvi. Kopsavilkums, t.sk. ziņojums par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto priekšlikumu ņemšanu vērā vai noraidīšanu, ir ievietots pielikumā “*Ziņojums par Ikšķiles novada teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un vides pārskata publiskās apspriešanas rezultātiem*”.

Izvērtētā dokumentācija:

Ikšķiles novada teritorijas plānojums un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likums;
2. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”;
3. Likums “*Par zemes dzīlēm*”;
4. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants;
5. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants;
6. Likuma “*Par piesārņojumu*” II, IV, V daļa;
7. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants;
8. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*”;
9. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”;
10. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
11. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*”;
12. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”;
13. Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumi Nr. 834 “*Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma*”;
14. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”;
15. Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumi Nr. 692 “*Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība*”.

Biroja viedoklis:

Ikšķiles novada teritorijas plānojuma Vides pārskats ir precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.

Pilnveidojot un īstenojot Ikšķiles novada teritorijas plānojumu, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pantiem 6. un 7. daļas prasībām Birojs konstatē:

1. Ikšķiles novada teritorijas plānojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām un tas precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.
2. Lai konstatētu Ikšķiles novada teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Ikšķiles novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2027. gadā un 2032. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā.

Ikšķiles novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam.

Ikšķiles novada pašvaldībai jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktors

(paraksts*)

A.Lukšēvics

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

D. Dzeguze, 67770826
daina.dzeguze@vpvb.gov.lv

Atzinums nosūtīts:

1. Ikšķiles novada domei, *E.Adrese*.
2. SIA "Reģionālie projekti", e-pasta adrese: birojs@rp.lv.
3. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālai pārvaldei, *E.Adrese*.